

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie **J. D.**
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 11 grudnia 2023 r.
skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu
z 25 października 2022 r., sygn. IX Ka 201/22
uchylający pkt V wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu
z 5 listopada 2021 r., sygn. II K 1518/18
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania
na podstawie art. 539 e § 2 k.p.k.

postanowił

- 1. oddalić skargę;**
- 2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 5 listopada 2021 r. Sąd Rejonowy w Toruniu uznał J. D. winnym popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. wymierzył mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności na okres 3 lat. W pkt V wyroku Sąd Rejonowy w Toruniu uniewinnił oskarżonego od czynu zarzucanego mu w pkt 2 aktu oskarżenia.

Apelację od wyroku złożył obrońca oskarżonego, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej i kurator małoletniej oskarżycielki posiłkowej.

Obrońca zarzucił rozstrzygnięciu mająca wpływ na treść zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania karnego. Odwołujący wniósł o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej i kurator małoletniej oskarżycielki posiłkowej zarzucili rozstrzygnięciu obrazę przepisów postępowania karnego i błąd w ustaleniach faktycznych. Autorzy apelacji wnieśli o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z 25 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Toruniu, sygn. IX Ka 201/22, zmienił zaskarżony wyrok w części dotyczącej uznania J. D. za winnym popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. Uchylił pkt V zaskarżonego wyroku i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu J. D. w pkt 2 aktu oskarżenia.

Skargę od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie zaskarżonego wyroku sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w celu przesłuchania dwóch świadków oraz w razie potrzeby odebrania od oskarżonego uzupełniających wyjaśnień, w sytuacji gdy sąd II instancji nie usunął stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 i w konsekwencji nie mógł prawidłowo stwierdzić, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Na podstawie art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Kognicja Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi obejmuje badanie czy w danej sprawie, na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji, zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza (art. 439 § 1 k.p.k.) albo

czy sąd odwoławczy zasadnie uznał, że ma miejsce wypadek wskazany w art. 454 k.p.k. czy też konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z treści uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego wynika, że podstawą wydania wyroku kasatoryjnego w zakresie czynu zarzucanego w pkt 2 aktu oskarżenia, była treść przepisu art. 454 k.p.k.

Zgodnie z brzmieniem art. 454 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. W przedmiotowej sprawie, sąd odwoławczy dokonując własnej oceny dowodów odnoszących się do zarzucanego oskarżanemu czynu z art. 197 § 1 k.p.k. doszedł do przekonania, że w odniesieniu do oskarżonego powinien zapaść wyrok skazujący. Z tego powodu - mając na uwadze określoną w art. 454 k.p.k. regułę *ne peius* uchylił zaskarżony wyrok.

Wbrew twierdzeniom autora skargi takie rozstrzygnięcie było prawidłowe. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k. (tak: *postanowienie SN z 8.06.2022 r., I KS 19/22, LEX nr 3450324*). Sąd odwoławczy dokonując własnej oceny zeznań pokrzywdzonej K.D., siostry pokrzywdzonej i wyjaśnień oskarżonego doszedł do przekonania, że w tym zakresie winien zapaść wyrok skazujący, co z uwagi na treść art. 454 k.p.k. nie było możliwe.

Trafny więc jest wniosek, iż w układzie procesowym jaki wystąpił w przedmiotowej sprawie, Sąd odwoławczy nie miał możliwości wydania innego

orzeczenia niż kasatoryjne, bowiem na przeszkodzie temu stał zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k., co zostało podkreślone w uzasadnieniu zaskarżonego skargą wyroku.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.

[SOP]

[a!]